

גיליון מס' 1732 * לי בשבט תשס"א * 23 בפברואר 2001

(הערה: משהו קרה למיספור וקפצנו מספר סידורי אחד. למה? לא ברור אבל זה לא עד כדי כך קריטי. רק שתדעו)

היום זה הצ'אנס
להתחיל להספיק
להגשים
את כל מה שלא הצלחנו בעבר.
אבל היום זה גם הרגע הנכון
להשתמש בכל
הנסיון שצברנו בעבר.
שהרי הלקח של נסיוננו בעבר
הוא הכוח של מימושנו בעתיד!

מתוך "המילים של החיים" - חיים מלמד

העמוד הפותח

הרוחות בחוץ סוערות וגשם יורד, אך בפנים הלב נחמץ לאחר שהיום - יום ג' - שמענו כי במהלך יום הלימודים לקה בליבו דרור ריכנטל - מורה לחינוך גופני בבית ספר 'עמק החולה' - ונפטר מדום לב. אנו כואבים עם מורי ותלמידי בית הספר והמשפחה.
לפני שאספר לכם מה תוכלו לקרוא השבוע בעלון, כמה מילים לי לאותם חברים אשר בעילום שם כתבו למדווחי 'פרורים' מהשבוע שעבר מכתב מכוער מאד. אין לי כל בעיה עם כך שאינכם מסכימים עם דברים הנכתבים בעלון. יש לי בעיה עם כך שהשתמשתם במה שנאמר כאלימות מילולית. ראשית לא טרחתם לבדוק אם אותה אות אומללה שהפכה לדבריכם את שם הנשיא למושמן לא נכתבה בטעות על ידינו, שנית - אם נצא מנקודת הנחה כי אכן נכתבה, היתכן כי הדבר נכתב בשמן של הומור (הכל כך חסר היום במדינתנו מרובת האלימות!?!). אותו מכתב שכתבתם הוא דוגמא הרבה יותר קלאסית לאלימות מילולית מאשר אותה 'הא הידיעה'!

ועכשיו למשהו אחר לגמרי.....

בעלון השבוע תוכלו לקרוא בעניין רב סיפור - פרי עטה של שלומית ליפשיץ, אמנם ארוך אבל מה

זה מענה, על אביה וילדותה, מכתב תגובה של דוד א' על תוצאות ההצבעה מיום ו' האחרון ומכתבי תודה מיגאל צחור לאחר מערכת הבחירות. אריק השבוע מחווה, בחצי חיוך, את דעתו על הנעשה באזור חדר האוכל ומוסיף מחאה שקטה על דרך קליטת משפחות אצלנו, ושושנה שרקי בסיפור ושיר ששונה לקרוא בשביל ההרגשה הטובה. לסיום תודות מאולגה בשם 'צוות' חגים למארגני חגי חנוכה, ראש השנה האזרחי וט"ו בשבט, כשאת העלון חותמת השבוע כתבה פרי עטו של אבי ר' בנושאים שונים הקשורים כך או כך בכלכלה.

שתהיה לכם קריאה נעימה ושבוע טוב
דליה - בשם המערכת

ימי הולדת

25/2	פול גלוק ארנה מימרן ג'וני לוי אלמוז כץ
26/2	אופיר אורן (נכד-ריינס) שילו איילון נעמי ריפקינד (נכדה) יואב הריס
28/2	לירן לינטון
2/3	שלמה וויסבקר אמירה אנגלסברג עדו שיבי (נכד-רחמני)
3/3	ניר פרלסון

ימי נישואין

26/2	הילה בוקר ויותם עמית
3/3	ג'ו ואלדד קולינס שושי ואליהו ברוך

פרורים מהשולחן

- מידי שבועיים, כבר ערב השבת השלישי, המועדון מתמלא (פעם יותר, פעם פחות), בחברים הבאים לשמוע, וכן אפילו ללמוד מחברים שלנו, על נושא מעניין ו/או להנות מן היחד הישן-נושן. כל הכבוד לאריק, שמתמיד לא רק בביקורת, אלא גם בעשייה.
- חברים ישמחו לשמוע, שסוף-סוף נפתרו הבעיות הכספיות עם הקבלן שמתקין לנו את השרותים למטה, והעבודה אמורה להתחיל כבר השבוע. לפי אלק, יעברו עוד כ-3 חודשים עד שיהיה לנו 7

- בתי שימוש מבריקים, כולל אחד לנכים. קשה להתאפק, אבל זה מה יש!
- שמעתם כבר על "קפה ולעניין"? זאת, לידיעתכם, פעולה של מחלקת הנוער במועצה האיזורית, גליל עליון. הפעם האירוע אצלנו במועדון ביום ד' (שעבר). מעיין צפתה לכ-100 בני נעורים מכל האיזור, והנושא - "מוסיקה וריקודים", הרצאה, ואני מניחה שגם הדגמה.
 - בין לבין מתארחים אצלנו במלון מנהלי חברת החשמל וקבוצה מירושלים מה - HEBREW UNION COLLEGE כן ירבו.
 - השבוע הופיע כאן לראשונה עוזי חגי מקבוצ משמרות, להתחיל את תפקידו כמנהל משאבי אנוש, מטעם המועצה. הוא יעבוד עם עוד 2-3 קיבוצים, ישב במשרד המותאם לצורך זה בחדר וויצמן - כל יום ראשון ושני.
 - עוד בשורה משמעותית מפי שריטה שהשתתפה במועצת התנועה הקיבוצית (המאוחדת), שם החליטו לאפשר לקיבוצים הרוצים בכך, לשייך את הדירות לחברים. כמובן, כרוך בזה עוד הרבה משא ומתן עם כל מיני גורמים, ועוד מועד לחזון.
 - נחמד לראות את אבישי פרלסון בביקור מולדת, כשהוא מנצל להעברת כמה סדנאות "ברימה" בארץ. אריאל, אשתו, נשארה בארה"ב, עסוקה ומצליחה כשחקנית תיאטרון מקומי.
 - בעת כתיבת שורות אלה, שוררת אי ודאות גמורה בקשר לאי-קיום ארוחת בוקר, החל מיום א', בכל מה שנוגע לאורחים, מתנדבים, אולפן וילדים. דיברתי עם כמה מהחברים ה"קבועים" בבוקר, שבצער מתלבטים בין לאכול בבית, בעבודה - או בכלל לא! צוות המרכולית מוכן להתאים את ההזמנות (של שלוה, קורנפייקס, לחמניות וכו'), לפי הדרישה.
- אז להתראות בארוחת צהריים.

אלזה

**את הפרורים לשבוע הבא,
תאסוף עבורנו
אבלין עם הצוות המסור שלה.
אנא, השאירו הרבה פרורים על השולחן
(אפילו שאין ארוחת בוקר יותר)**

הטוב הרע והמכוער

איני נוטה להתנצח עם אנשים מעל גבי דפים כתובים, אבל אחרון ממנהגי במקרה זה. בעונותיי, לא הצלחתי לתפוס את דרך מחשבתך, הערכים עליהם מושתתים חייך, כיוון ומטרת חייך. כן, אני פונה אליך. אתה שהצבעת נגד קבלתם של המשפחה.

שיהיה ברוך: הדמוקרטיה מאפשרת הצבעה נגד. זהו צעד לגיטימי בכל חברה מתוקנת. הויכוח שלי אינו עם החוק היבש, אלא עם הנשמה שמאחורי הדברים.

האם באמת מצבנו הכלכלי הביא אותנו לשפל אנושי כזה?
האם אדם בעל נשמה, יכול בלב שלם לקבוע גורלם של אנשים למען רווח חומרי?
אדרבא, אמרו לי אתם שהצבעתם "נגד", שעשיתם זאת ממניעים של התחשבות בקהילה הקיימת כאן. תגידו לי שעשיתם זאת בלב כואב.... צער.... משהו.... קטן אפילו.....

שכנעו אותי שלא הכסף היה המניע מאחורי ההצבעה.
תגידו לי שלא נקמנות ופנקסנות קטנה היה המוטיב.
תסבירו לי שלא שנאה וצרות אופקים היא שהביאה להצבעתכם.

הלואי שאוכל לראות שאכן טובת הציבור היתה מול עיניכם כשהתנגדתם לתמוך במשפחה צעירה בתחילת דרכה. משהו בסגנון: "אנחנו במצב כלכלי קשה ולא נוכל לאפשר קליטה נוספת כל עוד איננו מסוגלים לדאוג לאלה החיים כאן מזה שנים רבות."
"התנגדנו בצער, אך בראיית ההכרח שבדבר..."
משהו.....

משהו שלא יתן לי לראות מול העיניים את הנקמנות האישית. השנאה. הקנאה. חוסר האכפתיות. משהו שיבטל את האפשרות שזו נקמה אישית כנגד מישהו אחר במשפחה.
או שמא החמדנות הטוענת שהעוגה קטנה ואינני מעוניין להתחלק בה עם אחרים.
אגב, זה מזכיר לי שבצבא היינו מקבלים חבילות מהבית, בעיקר של ממתקים, ותמיד היה איזה מישהו שהיה מכרסם מתחת לשמיכה, שלא ישמעו.
לצער, תמיד ישנם אלה שיעשו מעשיהם באפלה, במחשך.

הייתי רוצה לראות קריטריון אישי האומר "אני אצביע נגד מישהו במידה ואוכל בלב שלם לומר זאת בפניו".

לכם, אנשים קטנים ומכוערים, אין לי אלא להצטער עליכם.
אני מאחל לכם שתשנו טוב בלילה, בעיקר כשיש לכם עוד "דירה להשכיר" שתתפנה אצלנו.

תהיה הזדמנות חוזרת לתקן את המעוות.
החיים אינם הכל - יש גם נשמה, אני מקווה מאוד, למענכם.

דוד אלמן

היכונן, היכונן

פורים בפתח

ואנחנו במתח

לאן נגיע בשלב הבא?

PICK YOUR OWN CHOICE

הן עדן? לימבו? גיהנום?

(מחק את המיותר)

הזמינו את הבייביסיטר עוד היום.

מי רוצה?

חברים / יחידים / משפחות.
המעוניינים להיות חברי מועדון טבע, מורשה ונוף של רשות הטבע והגנים הלאומיים, יודיעו לי.
יש לי אפשרות לעשות זאת במשק במרוכז.
התעודה מקנה כניסה חינם לכל שמורות הטבע והגנים הלאומיים.
כמו כן, ישנן עוד הטבות למיניהם. הכרטיס הינו בתשלום.

איציק

בלי קשר, תמשיכו לטייל ברחבי ישראל.

ברכה ותודה

עם סיומה של מערכת הבחירות, אני מודה לכם על ההתגייסות במערכת הבחירות וביום הבחירות האחרונות לראשות הממשלה. על אף הכישלון הצורב, יש לחזק את ידי החברים והחברות ולהעביר להם את ברכתנו ותודתנו. בברכה, יגאל צחור - מנהל מטה הבחירות בקיבוצים

ועוד תודה

עברנו יחד ימי מאבק על קביעת עתידה של מדינת ישראל. זה היה מאבק על הבית בהר, בעמק, בבקעה, בצפון ובדרום. את/ה היית היד התומכת, העוזרת; הכוח המדרבן, משכנע ודוחף. הרגשנו יחד כמו קבוצה מלוכדת משימתית, שלא נרתעת מקולות החולשה והאווירה הדכאונית. אנחנו חשים שזאת הייתה מערכה אחת מוך מערכות נוספות הצפויות לנו בעתיד. בקרוב נקרא לך לדגל, להשלים את מה שלא הספקנו. ושוב תודה וברכה על הכל. בברכה, יגאל צחור - מנהל מטה הבחירות בקיבוצים

מועדון +30

חברת כפר הנשיא מקבלת סוף, סוף הזדמנות למפגש חברתי "מועדון +30 תודות להתנדבות של בוב. בכל זאת כדי שמוסד מסוג זה יצליח ישנם כמה תנאים הכרחיים: 1. התנדבות של חבר המוסד להשקיע בנושא זה - יש לנו את בוב. 2. מקום ומועד קבוע כדי שהחברה תוכל להתרגל לרעיון ולהשתתף בו.

כאן מתברר שמדי פעם גופים אחרים צריכים את ה"מועדון לחבר" כדי לבצע תוכנית שבאחריותם. (כולל שימוש באולם "דדו" שנראה מנותק אבל אי אפשר שלא להשתמש במועדון כמעבר וכדרך כניסה).

חבל לוותר על ערב מפגש חברים בלתי אמצעי, שקט ונעים. לכן, חברים המתכננים פעילויות שדורשות שימוש במועדון בימי רביעי מתבקשים להודיע לבוב או לבת-שבע בהקדם האפשרי.

מועדון +30 יחזור לפעילות מחודשת (עם העוגות של בוב) אחרי פורים.

בוב
שריטה

... תודות

והפעם, אחרי חג ט"ו בשבט, אני רוצה מאוד להודות לצוות שהתגייס כתמיד ברצון טוב ומלא והכין לנו טקס ונטיעות באווירה חמה ומכובדת. תודה, תודה לכולם.
במידה ועדיין לא הודיתי לצוות חג החנוכה והסילבסטר, מפאת שכחה ולא בזדון, תרשו לי להתנצל מעומק הלב, ולהודות לכם על חג חם טעים ושמח.
אולנה - ועדת חגים

בינינו לבין עצמנו

400 אמריקאים מחפשים שיח

לפני שבוע התכנסו 400 אמריקאים (יש להניח שהיו יהודים), באולם הופעות שלנו. האירוע היה בניהולה של קורין, ואין ספק שהיא לא מחמיצה הזדמנות למשוך קבוצות תיירים מכל הסוגים אלינו. על זה - תבורך. מה שלא לקחה בחשבון, היתה העובדה שאין כיום שרותים ציבוריים אצלנו!!! נו, מה עשו אותם 400 אורחים בהתגבר הלחצים? בהסכמת הליון, הועמדו שני בתי השימוש של מועדון הזהב לרשות האורחים. אבל, הסטטיסטיקה קובעת ששני בתי שימוש, לא יעמדו בלחץ (תרתי משמע) של קבוצה בסדר גודל כזה. יש להניח שהחלק הגברי של הקבוצה, מצא שיח או עץ רענן שבצלן ניתן היה לשחרר.... אין ספק שחברי הקבוצה יספרו על חוויה זו בכל מפגש חברתי:
"DID I TELL YOU ABOUT THE TIME I SPENT 20 MINUTES PEEING ON A BUSH IN A KIBBUTZ IN ISRAEL"?

הלקח והמסקנות פחות מצחיקים: מדוע אגף המינהל והמשק נתן לקבלן להרוס את השרותים שהיו, מבלי לוודא שבנית חדשים, תיתכן תור תקופה סבירה? אם זה באשמת הקבלן, מה דינו? ואם זה מפני שמצאו שם נחל תת-קרקעי ואגף היוזמות מתכוון לנצל את המים כמי תרופה שקיבלו מדי חוני המעגל, שלפחות נקבל 20% מהמים כדי לכסות את הקיצוצים על תרופות ומשקפיים. בעינינו, זה מחדל. כמו שההנהגה נוהגת בימים משוגעים אלה היא מסוגלת להודיע: ש"מחסלים ארוחת צהריים מפני שאין לסועדים מקום להשתין!!!"
ואם מדובר בקליטת 200 עולים מאתיופיה, הם לא צריכים לשחרר לחצים אחרי שאוכלים שותים???
אין דבר, כל עוד שיש לנו יועצים, מומחים ועצים נסתדר.

חיסול איטי אך מתמשך

סוף-סוף החליטו שיש לחסל את ארוחת הבוקר בחדר האוכל כי אין מספיק סועדים שמוכנים לעמוד בתפריט היקר יחסית. טור זה חזה לפני הרבה זמן שהעלאת מחירי הפריטים הן בענף המזון והן המכבסה, יביאו לחיסול ענפי שירות אלה. מזל שארוון התעקש ולא נכנע ללחץ להעלאת מחירים המרכולית. כל הבולשיט הזה האומר שגם השירותים החברתיים צריכים לפעול בלי הפסדים יביא לסגירת כולם במוקדם או במאוחר. קבלנים יעשו את הכל ונהיה תלויים בחסדי זרים שיראו בכפר הנשיא מקור פרנסה ותו לא. ענף הגיון הוא הבא בתור. זה לא חשוב ולא נלקח בחשבון שסגירת ענף הופך את אלה שעבדו בו למובטלים בלי תקווה. בזמנו, חברים עבדו בשמחה מפני שרצו לתרום גם אחרי הגיעם לגיל הפרישה. כיום חלק מאלה שמגיעים לגיל הפנסיה לא עובד כי "אקבל כמה שקלים עלובים". זה מוסר העבודה של עידן השינוי. רק הוותיקים ממשיכים לעבוד אחרי שהם מגיעים להמלאות.

עוד שאלה שלא תקבל מענה

בהעדר ועדת קליטה, ובתקופה שהאמצעים מצמצמים את יעילות ועדת הבנים, מי מדריך ומי מלווה משפחה צעירה שרוצה להקלט בקיבוץ ולא יודעת איך? לא די להאריך את תקופת המועמדות אם אין משפחה מאמצת או כתובת לשאלות קיומיות.

שבת שלום - **אריק א'**

אנו משתתפים בכאבם של בייס עמק החולה. קיבוץ כפר בלום והמשפחה עם מותו ללא עת של דרור ריכנטל

עכשיו כבר מותר לגלות

כותרת זמנית, מאחר ואת זכויות היוצרים של פירורים השבוע, קיבל כבר מישהו אחר.

הבקר סיפרו בחדשות מהעיתונות שעירית תל-אביב יפו מחפשת לרכוש סירות גומי, על מנת שיהיו מוכנים הפעם למקרים של הצפות. מיד עלה בדעתי להציע שיקנו את מפעל הקטראפט כי בירדן ממילא אין מספיק מים. ואז נזכרתי שאין יותר אפשרות בימינו למכור אותו דבר פעמיים

אנקדוטה קטנה שיושבת לי כבר המון זמן על קצה העט, אספר לכם הפעם. תקראו ותרגישו שוב כמו בקיבוץ של פעם. ומעשה שהיה כך היה.

באחד האמשים ניגש וילי נהג הבית המסור והנאמן, כהרגלו מזה שנים רבות אל דף סידור התחבורה, להתבונן בסידור העבודה שלו ביום שלמחרת. הביט ורשם לעצמו את הנסיעות. שתי נסיעות בריאות רשומות היו לאותו הבקר.

האחת בשעה 8.15 שם הנהג רשום: וילי. לצפת.

השניה בשעה 7.45 שם הנהג: שמואל חצור. לטבריה.

רק מה? שווילי נתקל כאן בחידה. רות ג. רשומה כנסעת מספר אחד אצלו ברכב. וגם בנסיעה של שמואל מופיעה רות ג. כנסעת.

נו טוב, מהרהר לו וילי בליבו. באמת יש לנו שתי רות ג', ומה שבעצם מעניין אותו, זו הנסיעה שלו.

הוא מטלפן לברר שאכן רות ג. הנכונה אמורה לנסוע איתו.

רות ג. גולן עונה לטלפון ומאשרת. אכן, זו היא הרשומה לנסיעה לצפת. והם מסכמים שהיא תהיה ברחבת ההסעות בשעה הנקובה.

הולך לו שמואל לבדוק את לוח הנסיעות, גם הוא איש מסודר. מתקשר לרות גולן והיא מאשרת שוב, כן היא הרשומה לנסיעת בריאות.

בשעה 7.45 קובע איתה שמואל, והיא מוכנה לשינוי השעה, אחרי הכל מה זה בינינו הפרש של חצי שעה, לכאן או לכאן??

בשעה 7.45 נכנסת לה רות ג, למכונית עם שמואל ונוסעים. משחולפים במכונית את צומת פילון לכיוון אליפלט, לא מתאפקת יותר האישה ושואלת. אנחנו לא נוסעים לצפת??? (שמואל התבלבל?) שמואל נדהם. לא, לו הענין ברור. לטבריה מועדות פניו אל קופת-החולים.

תוך כדי מילים ודברים מתברר להם הענין ששמואל קיבוצניק טוב של פעם, עושה מה שחבר אמור לעשות במקרים כאלהם.

עוד וילי עומד ותוהה, למה רות עדיין לא מגיעה, אולי יתקשר לביתה לברר, עוצר שמואל את המכונית שלו לידו, ורות ג' גולן יוצאת ממנה הישר לעברו של וילי אל המכונית שלו.

החליפו עוד מילים ותהיות.

בסופו של דבר הגיעו כולם לאן שרצו להגיע מלכתחילה.

וסיפרו כל אחד את הסיפור שלו, שבתוך כל הסיפור הזה.

אני שמעתי וכתבתי את הסיפור של וילי.

פשוט כי רצינו לומר לו. כל הכבוד לך - שמואל. איזה בן-אדם.

חברים קרובים שלי יודעים. שאצלי בבית אני תולה כל אימרה חכמה או שיר שמדבר אלי באותו זמן מסוים על הקיר בשירותים.

(למעשנינים: אפשר לבוא ולעין, אבל רק אחרי שיגמרו להתקין את השירותים הציבוריים, שמתחת למה שנקרא עדיין מרכז חדר-האוכל).
לאחרונה אספתי שיר יפה באמתחתי והחלטתי להדפיס אותו עבורכם.
אולי תרצו גם אתם.

חיים מוזרים, לא מובנים.
שנה אחר שנה, יום אחר יום
אתה עובר בין אנשים וחפצים. יש ימים שהשמש זורחת,
ואינך יודע מדוע.

ואתה מאושר.
רואה את הצד היפה של החיים.
אתה צוחק, אתה אסיר תודה.
אתה רוצה לקפוץ משמחה.
העבודה קלה.
כולם ידידותיים. אינך יודע מדוע.
אולי ישנת היטב.
אולי מצאת חברותה חש מובן. בטוח.
אתה חושב: כך זה צריך להיות.
שליו, שלווה עמוקה.
ואז, לפתע, הכל שונה.
כאילו השמש הזורחת הביאה עננים.
עצבות נופלת עליך, לא מוסברת.
הכל נראה קודר.
אתה חושב שאיש אינו אוהב אותך.

אתה מחפש סיבות בדברים פעוטי
ערך
להתלונן, לרטון, לקנא, להאשים.
אתה חושב שכך יהיה לנצח,
שום דבר לא ישתנה,

ואינך יודע מדוע.
אולי אתה עייף. אינך יודע.
מדוע זה צריך להיות כך?
כי את חלק מן "הטבע",
עם ימי אביב וסתיו,
עם חום הקיץ
וכפור החורף.
כי את עוקבים אחרי מקצה הים:
שפל וגאות. כי קיומנו הוא חזרה מתמדת
של "חיים" ו"מוות".
אם אתה מבין זאת, אתה יכול להמשיך
באומץ ובאמונה, כי אתה יודע:
אחרי כל לילה בא בוקר חדש.
אם תקבל זאת,
עליות ומורדות אלו,
תוכל לזכות בעומק רב יותר
ובשמחה.

פיל בוסמאנס.

נב אישי ביותר: עדיה שלי הרחוקה. אם את קוראת את הקטע הזה. גזרי ושמרי.
אוהבת אותך. אמא. מסרי גם לרובין.

טינטין

"יו הו הו בקבוק של רום" שאג אבי לקול הצחקוקים המתגלגלים - שלי ושל שלושת אחי. אחי הקטן, השמנמן, התגלגל על הרצפה לדינו. אף שלא הבין את מהלך העלילה, הוא עקב, כמותנו - בעיניו הגדולות - אחרי פניו של אבי ושמח על הליצנות והחדווה ששטפה את כולנו. ואכן, פניו של אבי ברגעים אלה היו מושכים מאד. פנים אלה - שהעטו בדרך כלל הבעה של ריחוק וקוצר רוח מסוים, כשקמט קבוע חרוץ במרכז מצחו - נהרו וסמקו בשמחה ילדותית, האור ניתז מן העיניים התכולות והפה, הקפון בדרך כלל, שפע העוויות שונות ומשונות של צחוק, שירה וחיכוך.

לא לפני ולא אחרי התקופה שהקריא לנו מספרי טינטין התנהג אבי ככה - ולכן תקופה זו היא נפלאה ובלתי נשכחת לכולנו.

אבי היה ועודנו אי מסוגר ומנותק, אם הייתי צריכה להגדיר אותו, הרי שהמושג "מכור לרשימות כרונולוגיות" היה ממצה משהו ממהותו. הוא חי בהרבה עניין ואושר בעולם שבנה סביבו, שהיה מורכב בעיקר מעיסוק בתיעוד ובניירת. זו הייתה דרכו לתקשר עם אנשים: תאריך לידה, שנת עליה, שם נעורים, שם קודם, ארץ מוצא, וכד'. עוד היום, בגיל 77, הוא ממלא בהתנדבות, זה מעל לחמישים שנה, את תפקיד רשם משרד הפנים בקבוק - מארגן תעודות זהות, דרכונים ותעודות עולה ותושב לכל מי שצריך, ועוקב אחרי תנועת הנכנסים והיוצאים. ידוע שאם מישהו רוצה לדעת על איזה אלמוני נשכח - האם שהה שבוע בקבוק לפני ארבעים שנה, הרי שאין קל מזה: יש לפנות אליו - והוא, מייד, בתחושת בהילות ואתגר, כאילו אין מחר, יאוג אל רשימותיו היקרות, ויחזור לאחר כשעה, בחיוך של ניצחון ובידו פתק משורבט עם המימצא המבוקש, שאותו יטיל, כלאחר יד, לפני מבקש המידע, וילך לו לדרכו, כאילו הוא ממחר נורא!

מלבד משימות האיסוף ועבודת הרישום הידינית, עסק אבי גם באיסוף בולים. באיזו חרדת קודש אהבתי לעקוב אחריו, ראשי סמוך לזרועו השעירה ואפי מרחרחר את ריחה המוכר והאהוב, בשעה שחתך בדייקנות את נייר הצלופן לגודל הנדרש והחדיר בעדינות את הבול החדש בין הגיליון המבריק השחור והניר השקוף המרשרש, ואז, במיומנות, היה מדביק מאחור שתי רצועות סלוטייפ שכבר חתך קודם לכן. והיה מניח במדויק על נייר המשבצות של האלבום. אחר היה סוגר את האלבום לאט, במבט של הנאה, כמתקשה לעזובו, ואז קם, ובכמה צעדים נמרצים גומא את רצפת הדירה עד לארון הבגדים בחדר השינה ומטמין אותו שם. לעתים, לאחר הפצרות, הוא נאות לדפדף עבורנו באלבום ולהסביר על האוסף. מהר מאד היינו מתייגעים מן ההסברים המפורטים מידי. מדי פעם, היה נוסע לתל אביב, נסיעה של מעל לשלוש שעות, ולעיתים אף רחוק יותר - לרחובות או לירושלים, בכדי להשיג את ריבועי הנייר היקרים ללב. לא פעם קרה לו שבדרכו חזרה מנסיעות אלה, בשעות הלילה המאוחרות, היה נרדם באוטובוס ומפספס את תחנת הירידה, ואז צריך היה לאלתר דרך לחזור. וכך, פעמים רבות, פסע ברגל, בחשכת לילה, את ששת הקילומטר של הכביש הריק מתחנת האוטובוס לקבוק.

הוא שמר על פרטיותו והאמין בעצמאות: "אדם שורד אם הוא פועל לבד" היה מצהיר. "ככה שרדתי אני את המלחמה באירופה - אף אחד לא הכיר אותי ולא היה תלוי בי, וככה יכולתי לשמור על אוניברסיטת ולפעול בצורה ספונטנית". היה מתפאר, ובצדק, בתושייה הרבה שגילה - כשהצליח לגנוב מידי שבוי הגרמנים ולאכול את המסמכים שלו, לאחר שנתפס יחד עם חבורת יהודים שניסו לחצות את הגבול לשוויצריה.

הרבה שנים אחרי המלחמה הסתבר לו שבעל בית מלון שבו התארח רוב המלחמה בזרות בדויה של גוי, ידע כל הזמן שהוא יהודי, ועל אף הסיכון שהיה בענין לא הסגיר אותו. גילוח הפיאות, הלבוש והמייבטא הגויי שסיגל לעצמו לא הצליחו להסתיר את זהותו כפי שסבר בתמימותו. ככה שהם אבי נאלץ להודות, בחצי פה, שלגמרי לבד, ללא עזרה של אנשים טובים, קשה להסתדר.

בין עיסוקי הנייר הרבים האלה הקפיד אבי גם לעבוד כל יום משש בבוקר ועד שלוש וחצי אחרי הצהרים, לטוח, למתוח את שעון הקיר בחדר האוכל, לקרוא כל מילה בעיתון "דבר" וכל פיסת

פרסום אחרת שהופצה בתאי הדואר או על לוחות המודעות של הקיבוץ, להקשיב למוסיקה ולקרוא לפחות שני ספרים בשבוע.

התנוחה הרגילה של אבי בבית הייתה כשפניו תחובים לתוך חומר קריאה כלשהו. אני ואחי היינו מתרוצצים בימי החורף, בדירה הקטנה. אמי הטרודה הייתה הולכת אחרינו בחדרה עם סמרטוט, מסדרת ומנגבת, ואבי היה מסתתר מאחורי העיתון או הספר או שקוע ברשימותיו ליד השולחן. מדי פעם, בעקבות צעקה רועשת מידי, צהלה או צווחת כאב שעלו ממשחקינו היה מרים את ראשו ומרעים עלינו בקולו ואז שוקע חזרה לעולמו המנותק.

מכאן יובן עד כמה אהבנו את אותם רגעים שבהם היה שונה, מחובר אלינו, כמו כשהלכנו לחדר האוכל לארוחת הערב: בשעה רבע לשבע - היה אבי מתרומם מכסאו. "טוב הולכים", היה קורא, מבלי לחכות לאמי, שתמיד הייתה משתהה כדי לסדר עוד משהו. היה קם, משחיל זרועותיו הארוכות לתוך חולצה קצרת שרולים, שאותה היה בדרך כלל מכפתר בצורה שגויה, ומתחיל לפסוע בקפיצות ברגליו הארוכות לעבר חדר האוכל.

אני הייתי מזדרזת לפסוע לצידו ונתלית על זרועו החזקה, והוא בעליצות היה מתחיל לפזם אומפלדינק פומפלדינק, ולפזז כילד, וככה היינו מדלגים לנו עד שמשקלי על זרועו היה מתחיל להעיק עליו ואז, כביכול בלי משים, היה עובר לפסוע בצד המדרכה ואני הייתי מוצאת את עצמי מתחככת בענפי שיחים מאובקים ודוקרנים. כשהייתי צועקת "אבל אבא, אתה דוחף אותי לשיח!", הוא היה אומר, "אני? מה פתאום? למה? זו בחירה שלך להיות בתוך השיח!" - וככה ממאנת, היה עלי לעזוב את הזרוע האהובה.

אחי ואני פיתחנו חוש לזיהוי של אותם רגעי חסד. היינו אורבים להם. למדנו מתי הם עשויים לצוץ - כמו בדרך לארוחת הערב, או בדרך להשכבה בבתי הילדים - ולא בהשכבה עצמה, שאז היו האבות דנים ביניהם על ענינים שונים וממילא בצפיפות הגדולה שהייתה בבתי הילדים היה קשה להגיע לאינטימיות שבין הורה לילד. אבי, שסלד מסיטואציות חברתיות, נטה לפעול בהשכבה במלוא היעילות והזריזות ולהסתלק מבית הילדים מהר ככל שיוכל. מה רבה הייתה שימחתנו, כשחזר יום אחד מאחת מגיחות הבולים שלו ויחד עם ממתק הקוקוס שחילק לנו, הוציא גם ספר גדול עם תמונות.

הוא הודיע שיקרא לנו מהספר החדש. התיישבנו לידו על הספה בשקט ובהתרגשות. הוא הניח את הספר הריחני על ברכיו. על העטיפה היה ציור גדול של רפסודה בלב ים סוער ולה דגל לבן ועליה ניצבים שני אנשים, האחד בהיר והשני שחור שיער ובעל זקן. האותיות היו לועזיות ולא יכולנו לקרוא.

"הום", התחיל. זה ספר שקראתי ואהבתי מאד בילדותי, של הסופר והצייר הר'ה ואני אתרגם לכם אותו מצרפתית, כל יום עמוד, כמו שקראתי בילדותי, אלא שאז פורסם עמוד פעם בשבוע ובכן הספר הזה נקרא אהה... כן, 'פחם במלאי'!"

חיוך טהור מילא את פניו. הוא פתח את העמוד הראשון, הצביע על התמונה, והחל מספר את מעלליהם של טינטין שבהיגוי הצרפתי נקרא טנטן ושל כלבו הקטן, הלבן והחכם - מילו.

שעת הסיפור הזו הפכה מקודשת לנו. לאחר שקנה את הספר השני בסדרה התחיל אבי להרגיש שהוא במלכוד, שהרי יש בסדרה עשרים ואחד ספרים, והוא נדון לחודשים רבים של הקראה, ואפילו אם יוריד את המימון, הרי שזה יגזול ממנו זמן רב שביקש להקדיש לעיסוקיו. לכן החליט לתרגם את הספרים, כדי שנוכל לקרוא לבד והוא יוכל לחזור לענייניו.

לאחר כמה ימים של ניסויים והתלבטויות הוא מצא את השיטה: הוא גזר והדביק נייר דבק לבן על גבי ריבועי הדיבור בספר ובכתב בדפוס זעיר בעברית את שהיה כתוב בצרפתית. את עבודת התרגום עשה כשהוא רכון ליד השולחן בתנוחת עבודת הניירת המרוכזת שלו. אנחנו בציפיה דרוכה, היינו מכרכרים ושואלים "נו? גמרת?? מתי תגמור?" - והוא היה זרק בנו מבט משתיק מתחת לגבינים זעופים.

ואכן קראנו בהם! ועוד אילו ולא רק אנחנו אלא כל ילדי הקבוץ בני גילנו ודורות של אחיהם אחריהם. אבי לא תיאר לעצמו שבמעשהו יהפוך את דירתו הקטנה לספריית-ילדים הומה. במשך כל שעות אחר הצהרים היו ילדים באים לשבת ולקרוא או להשאיל ספרים. "מן הפח אל הפחת", רטן לא פעם במלמול, אבל עיניו היו מלאות בחיוך. מחזה נפוץ היה אז, כשעשרה ואף חמישה-עשר ילדים היו יושבים בשקט על הרצפה בחדר הילדים ועל ברכיהם הספרים הגדולים, כשהקולות היחידים שנשמעו היו צלילי הצחוק שלהם או הבקשות להחלפה "היי קראת את 'סודה של הלוקורן'?" אני רוצה אחר כך את "טינטין בקונגו" ו"אני הבא בתור לקרוא את 'שבועת כדורי הגביש'. וכו'.

הכרנו אותם בעל פה. במשך שנים, גם בתקופת הצבא וגם באוניברסיטה עדיין היינו שבים וקוראים בהם.

כיום הם מצויים אצל אחי הצעיר, שהילד מתקרב לארבעים. הוא, שרכש מעט מיצר האספנות והסדר של אבי, שומר עליהם בצורה ראויה. הם עברו הרבה בשלושים וחמש השנים האלה - שתי מלחמות שאחריהן היה צריך ללקט אותם בעמל רב מבין המקלטים וחלקם אף אבד או ניצל ברגע האחרון לאחר שנזרק כספרי קומיקס ישנים, ואין ספור ידי ילדים שעלעלו בהם שוב ושוב. הם נכרכו כבר פעמיים אך שוליהם מדובללים והם כמעט מתפוררים. אבל התמונות והכיתוב הנהדר בתוכם נשאר בעינם. אחי סיפר לי שהוא קורא בהם לבנותיו. לאחר שלחצתי הודה שאכן, מידי פעם, הוא קורא בהם בעצמו להנאתו. כשאני מבקרת אצלו, אני אוהבת לשבת מקופלת על הספה, עם ספר "טינטין" בחיקי. אז עוטפת אותי רגיעה וקולו של אבי מצחק אלי מהדפים המצהיבים.

שלומית ליפשיץ

נזכור את יקירנו

א' באדר תש"ס (2000) - גב' אסתר סולומון
א' באדר תשמ"ג (1983) - גב' רג'י פרידלנדר
ד' באדר תשמ"ז (1987) - צבי לבינסון
ד' באדר תשנ"ה (1995) - גיל קוטלר
ו' באדר תש"ט (1959) - צבי שחורי
ז' באדר תשמ"ו (1986) - מר משה רייזקינד

שעה קלה על כלכלה

באחד האמשים - כמו שנהגו אפרים קישון לכתוב - לפני הבחירות שבאו עלינו לטובה, הזדמן לי להאזין להרצאה. באווירה נינוחה מול קהל ביתי תומך, העביר המרצה שורה די ארוכה של תיאוריות גיאומטריות-קוסמופוליטיות, פרי השקפתו ולמדנותו רבת השנים. מידי פעם שרבט נוסחה זו או אחרת כדי לחזק את טיעונו. לא הייתי נדרש להקדמה ארוכה זו אלמלא לא פנה לפתע אל הנוכחים ושאל-דרש בזו הלשון: האם יש כאלה שמבינים בכלכלה בקהל? נדרכתי, אם עד שלב זה של ההרצאה לא יכולתי למצוא הרבה קשר בין הדברים, חשבתי לעצמי. הנה לפחות עכשיו ידובר בתחום - כלכלה - שבו לפחות מצויה ברשותי תעודה רשמית המעידה על השכלה בתחום. המרצה כתב על הלוח משוואה עם שלושה נעלמים, שאותה פתר בזריזות שיכולה לזכות אותו במעמדות לפרס נובל במתמטיקה. מכיוון שלא היו ויכוחים או שאלות על דרך הפתרון, הבנתי ששוב כנראה הייתי היחיד שלא הבין את החומר...

חשבתי לעצמי אם כולם מבינים כאלה גדולים בכלכלה גלובלית, איך זה שמצבנו הכלכלי הוא כפי המתפרסם בדו"חות.

לבכות, אכלנו אותה בימים האחרונים קיבלנו את הדו"ח התקופתי על ענף המזון. מי שקורא את המספרים ועוד נשאר לו

תיאבון - שיהיה בריא... מכיוון שכבר השלמתי לפי הכתוב לעיל בחוסר הבנתי בכלכלה, לקחתי את המספרים שהתפרסמו אל ידידי שמנהל סניף בנק וסיפרתי לו את הסיפור הבא:
 "... ירשתי עסק "משפחתי" בתחום המזון. העסק היה מקור גאוה לכל "המשפחה" במשך שנים הרבה, והיה למעשה הרבה יותר מסתם מסעדה. זה היה ממש מוסד שדורות שלמים עברו וסעדו בין כתליו. עם השנים דעך כוכבו.

הבריות העדיפו את אתרי המזון המהיר, השירות העצמי, והיחס האישי. לאט לאט ירד מספר המבקרים אם כי רובם המשיכו לשבח לעלות על נס את חשיבות המקום. ניסינו לשנות תפריטים ודרכי הגשה, החלפנו את הצוות מטבח עד מנקה. המסעדה אף הוכשרה "גלאט-כושר", אולי ב"עזרת השם" תבוא הישועה... מידי פעם חשבנו שהנה עלינו שוב על דרך המלך, עד שבא הדו"ח התקופתי וטפח על פנינו. לפני שנתיים עמדה בפנינו האפשרות לסגור את המקום, ואת העלות הכבדה - 100,000 ש"ח - להפקיד מידי חודש בבנק באיזה תוכנית חסכון סולידית. כמו שאתה יכול להבין, אמרתי לידידי, החלטנו להמשיך, הקשר הסנטימנטלי היה כה עמוק שלא יכלנו לסגור. עשינו עוד צעדי התייעלות. שוב החלפנו את הצוות, שוב שינינו את השיטה, העלטנו מחירים, צמצמנו את המנות, ואכן, ראינו פרי לעמלנו, ההפסדים ירדו ל-65,000 ₪ בממוצע בחודש... השנה שוב אנו עומדים בפני ההחלטה. אנו מקווים שבעזרת כל הצעדים שנעשה, נגיע להפסד ממוצע של 27,000 ₪ לחודש.

"אז מה אתה רוצה ממני?" שאל אותי חברי, תוך שהוא מוציא סנדוויץ' שהביא מביתו, כבר נפוליאון אמר ש"הצבא צועד על קיבתו" ומי שרוצה לאכול במסעדות צריך לשלם (ולא לשכוח "טיפ" הוסיף בקריצה).
 "אם לא קשה לך" אמרתי, "הזן את הנתונים שאמרתי לך במחשב הבנק, ונסה להוון נכון להיום מה היה הסכום העומד לרשותי ללא הייתי כזה בחור סנטימנטלי... ואם לא קשה למחשב שלך נסה לצפות קדימה מה הסכום שיעמוד לרשותי בסוף השנה הנוכחית.

"את המעט הזה אוכל לעשות למענך" אמר. "חבל רק שלא פנית אליי לפני שנתיים... יכולתי לחסוך לך קצת כסף, חוץ מזה שבכל מקרה, דיאטה לא הייתה מזיקה לך..."
 (כשתהייה בידי התשובה, אשמח לדווח).

העז לגנוז תי "תעוז"
 "יותר חשמל - פחות עמל" הייתה במשך שנים הסיסמא שליוותה את חברת החשמל. נאמנים לסיסמא תרנו אחרי כל מכשיר שתקע בקצהו. נפלאה במיוחד הייתה התקופה שבה יכלנו אף להזהות עם עובדי החברה, וכמוהם, לצרוך חשמל מלוא הקילוואט, ולא לשלם באופן ישיר עבורו. עם השנים למדנו על בשרנו את גודלו של הבזבז, ומשמעותו של החסכון. משתאים נוכח השגיהם של אחינו העירוניים, ביעילות וחסכון, ניסינו לחקות ולהעתיק כל שיטה ודרך, למען לא נוותר מאחור. בהרבה מקרים עלה הדבר בידינו. בלא מעט תחומים עלינו על מורנו, ויכולים אנו ללמדם פרק בהלכות קפיטליזם, ולא רק היא. אבל בחישוב עבור צריכת החשמל, נשארנו יחידי סגולה, מורמים מ"שאלטר". אנו משלמים לפי שיטת "תעוז". תעריפי פסגה, ומחירי שפל, חשמל של גבע, וחשבון חשמל שעושה חושך בעיניים.

ייקח כל אחד מאתנו את חשבון החשמל שבידיו, יכפיל את סה"כ הקילוואט שנצברו במונהו במחיר של 31.07 אג' (העלות שמשלם כל אזרח רגיל) את ההפרש (שאני בטוח שיהיה לחובתו) יכפיל כל חבר ב-12 - למען הגיע לחישוב שנתי, ויגיע לסכום אותו הוא תורם לטובת חב' החשמל.

אם טעיתי אני לוקח את כל מילותי בחזרה ומבטיח לקרוא את "דברי הכפר" בחושך.

אבי רוזנקרנץ

הצטרף לקהילת כפר הנשיא באינטרנט. כאן, המרחק אינו קובע אלא הלב !!

<http://www.kfar-hanassi.org.il>

"Always remember you're unique – just like everyone else."